

Tartu Kunstikooli rahvusvahelistumise strateegia 2021–2027

Tartu 2020

Sissejuhatus

Tartu Kunstikooli rahvusvahelistumise strateegia on kooli arengukava osa. Strateegia eesmärk on tuua välja kooli rahvusvahelise tegevuse arengu- ja tegevussuunad, kaardistades peamised eesmärgid ja nende saavutamiseks vajalikud meetmed.

Rahvusvahelistumine on organisatsiooni võimalus uute teadmiste loomiseks, avatud hoiakute kujundamiseks ning õppijate ja töötajate arendamiseks ja motiveerimiseks läbi õpirände ja teiste rahvusvahelise koostöö vormide. Õppijate ja kutsehariduspersonali tööalaste ja rahvusvaheliste oskuste arendamine parandab valdkonna hariduse ja tööturu vahelist sidet, lõpetajate konkurentsivõimet ja kvalifitseeritud valdkonnaspetsialistide kättesaadavust kohalikul ja rahvusvahelisel tööturul. Brugge kommünikee kohaselt peaks rahvusvahelistumine olema kutseõppe igapäevane eesmärk. Kvalifikatsioon peaks hõlmama võõrkeeli ning rahvusvaheline koostöö soodustama uute lähenemisviiside kasutamist õpetamisel ja õppimisel. Rahvusvahelises keskkonnas õppimine peaks ette valmistama selles keskkonnas tööle asumiseks.

Strateegia alusdokumendid

TK rahvusvahelistumise strateegia tugineb:

TK arengukavale 2016–2020 (TKA 2020) <https://www.tartukunstikool.ee/sites/tartukunstikool.ee/files/tartukunstikooli-arengukava-2016-2020.pdf> ja arengukava 2021–2025 kavandile

Haridusvaldkonna arengukavale 2021–2035

https://www.hm.ee/sites/default/files/haridusvaldkonna_arengukava_2021-2035_10.07.2020.pdf

Uuringule "Tulevikuvaade tööjõu- ja oskuste vajadustele. Kultuuri- ja loometegevus II (2019)" (OSKA)

https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2017/10/oska_Kultuur-ja-loometegevus_2_veeb.pdf

Eesti disaini arengukavale 2023 ja strateegilistele suunad (EDA 2023)

https://media.voog.com/0000/0038/1850/files/EEST%20DISAINI%20ARENGUKAVA%202023_loplik.pdf

Elukestva õppe strateegiale 2020

<https://www.hm.ee/sites/default/files/strateegia2020.pdf>

Tartu 2024 kandidatuuriraamatu ja kunstilisele kontseptsiooni "Ellujäämise kunstid" ideedele

<https://tartu2024.ee/ellujaamise-kunstid>

<https://tartu2024.ee/eesmark>

Educatin Nation brändi ideedele <https://www.educationnation.ee/>

Brugge kommünikeele Euroopa koostöö kohta kutsehariduses aastatel 2011–2020

<https://op.europa.eu/et/publication-detail/-/publication/8739d626-1988-4453-a0b7-6f0554b06e2e>

Tartu Kunstikool

Tartu Kunstikool (TK) on Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatav riigi kutseõppeasutus ja ainus Eesti kutseõppeasutus, mis on keskendunud vaid disaini- ja kunstialasele kutseharidusele. Koolis on 280 õppijat ja 72 töötajat. TK lõpetajad rakenduvad loomemajanduses, mis spetsiifilise majandusharuna erineb teistest nn toetavatest majandusharudest eelkõige selle poolest, et selle põhivaraks on kvalifitseeritud loominguline tööjõud.

Visioon

Tartu Kunstikool tegutseb järjekindlalt selle nimel, et kunstiandega inimesed saaksid teadmised ja

oskused, mis aitavad neil oma tööga muuta Eesti elamisväärsemaks.

Missioon

Tartu Kunstikool on loomemajanduse disaini- ja kunstierialade kutsealase teabe, oskuste ning ideede vahendaja Eestis ja Euroopas. Valdkonna arendajana peab kool ühtviisi tähtsaks nii innovaatilist lähenemist ja omakultuurilist järjepidevust kui erinevate kultuuride tundmaõppimist ja kultuurivahetust.

Põhiväärtused

Loovus – loovad isiksused; oskus näha, kuhu maailm liigub

Meisterlikkus – head ametioskused, käeline osavus ja tehniline asjatundlikkus

Avatus – areng läbi uuenduslike ideede ja traditsioonide hoidmise

Turvalisus – üksteist arvestavad suhted; aus ning avatud õpi- ja loomekeskkond

Ettevõtlikkus – tegus eluhoiak ja head kodanikud

Õppijate sihtrühmad

- põhihariduse baasil kutsekeskharidust omandavad õppijad
- keskkooli baasil kutseharidust omandavad õppijad
- tööalases täienduskoolituses osalevad õppijad
- erivajadusega õppijad
- tööturult eemale jäänud noored ja täiskasvanud
- kohalikud ja rahvusvahelised vahetusõpilased
- välispraktikandid
- huvihariduse õppurid

Strateegilised eesmärgid

Vastavalt TK arengukavale 2016–2020

- Muutunud õpikäsitus
- Pädevad ja motiveeritud töötajad
- Elukestva õppe võimaluste ja töömaailma vajaduste vastavus
- Võrdsed võimalused elukestvaks õppeks ja õppes osaluse kasv
- Digipööre elukestvas õppes

Vastavalt TK arengukava 2021–2025 kavandile

- Ühiskonna sidusus
- Ühiskonda ja looduskeskkonda säästev areng
- Õppija võimestamine
- Vastutustunne ja hoolivus
- Tõenduspõhisus ja professionaalsus
- Ettevõtlikkus ja lahenduskesksus
- Eesti-sisene ja rahvusvaheline koostöö
- Eesti keele säilimine ja areng

Rahvusvaheline mõõde TK tegevustes

Rahvusvahelise koostööga arvestamine õppe korraldamisel ja arendusprotsessides on TK koolikultuuri osa. TK rahvusvahelised partnerid ja valdkonnaekspertid panustavad pideva suhtluse ja rahvusvaheliste tegevuste kaudu õppekavaarendusse, meetodikate väljatöötamise ja erialaõpetusse. Rahvusvaheliste koostööprojektide ja õpirände käigus on täiendatud õppe sisu, praktikasüsteeme, ettevõtlusõpet ja STEAM-lähenemist; EMP ja Norra toetusprogrammide tegevuste kaudu on loodud õppimisvõimalused NEET-noortele; rahvusvahelistel kutsevõistlustel osaledes on arendatud erialade õppesisu ja hindamissüsteeme.

Rahvusvaheliseks koostööks ja rahvusvaheliste suhete arendamiseks ning õpirände ja välisprojektide haldamiseks on TKs loodud rahvusvahelise koostöö koordinaatori ametikoht. Projektide algatamise ja elluviimise on kaasatud õpetajad, arendusprojektide juht, tugistruktuuri ja õppeosakonna töötajad ning juhtkond.

2015. aastast on TK kutsehariduse õpirände harta omanik, mis on kasvatanud õpirännete mahtu võrreldes harta eelse ajaga viis korda. Aasta-aastalt kasvab Erasmus Pro pikaajalises õpirändes osalejate ja TKs õpetavate väliskoolitajate arv. TK personali õpirännet planeeritakse kooli eesmärkidest ja töötajate arenguvajadustest lähtuvalt. Õppijad on kaasatud õpirännete planeerimisse ja ettevalmistusse. Õppeaasta jooksul võtab TK vastu keskmiselt 10–12 õppijat ja töötajat Euroopa partnerkoolidest ning 2–4 rahvusvahelist külustusgruppi. Välispraktikantide vastuvõtu kvaliteedi tõstmiseks on koolis sisse viidud tuutorlus- ja mentorlussüsteem.

Alates 2010. aastast on TK YFU vastuvõttev partner. Viimasel kahel aastal on Euroopa Solidaarsuskorpuse kaudu töötanud TKs kaks välisvabatahtlikku, kes on olnud kaasatud kooli rahvusvahelistesse tegevustesse, eelkõige välispraktikantide vastuvõtmise ning praktikaettevõtete ja kooli koostööga seotud tegevustesse.

Osalemiseks rahvusvahelistel kutsemeistrivõistlustel on TKs loodud kutsemeistrivõistluste korraldustiim.

TK on alustanud partnerluste loomist väljaspool Euroopat. Kooliga on käinud tutvumas Iisraeli ja Singapuri haridusjuhid, loodud on partnerlussuhteid Kanadas, Jaapanis ja USAs. TK õpetajad osalevad üleilmsete võrgustike tegevustes (Global Teacher Prize, WorldSkills).

TK on alustanud koostööd Tartu 2024 kultuuripealinna projektiga, sidudes osalemise kooli rahvusvaheliste tegevustega.

TKs õpetatavad disainivaldkonna erialad on oma olemuselt piiride ülesed. Digioskused ning digitaalsed töökohad ja töövormid on loonud nii õppijatele kui õpetajatele võimaluse osalemiseks rahvusvaheliste tiimide töös.

Rahvusvahelistumise kontekstis asjakohased välised huvigrupid ja partnerid

- Kohalikud loomemajanduse disaini-, kunsti ja käsitöövaldkonna tööandjad ja nende rahvusvahelised partnerid
- TK rahvusvahelised partnerid. TK on Euroopa kunsti- ja disainivaldkonna kutsekoolide ja partnerettevõtete võrgustiku ArtECulti liige alates 2006. aastast. Võrgustikutöö toetab kunstikooli õppijate ja töötajate teadlikkust erinevatest kultuuridest, avatud ja salliva maailmavaate kujunemist ning valmistab neid ette rahvusvaheliseks koostööks ja osalemiseks rahvusvahelistuval tööturul.

Ümbritsev keskkond ja hetkeolukord

Viimase aastakümnega on olukord disainivaldkonnas muutunud. Nõudlus digitaalse kujundamise oskuste ja kvalifitseeritud töötajate järele on tõusnud kogu maailmas. OSKA 2019 uuringu põhjal ei ole enamik kultuuri ja loometegevuse põhikutsealasid tehnoloogiaga asendatavad, pigem loob tehnoloogia areng töökohti juurde. Uuringu põhjal mõjutavad valdkonna tööjõu ja oskuste vajadust enim sotsiaal-demograafilised muutused, tehnoloogia areng, töövormide ja töökultuuri teisenemine (sh multikultuursed meeskonnad), tarbija ootuste ja väärtuste muutumine, rahvusvahelistumine, tarbijakäitumise ja -harjumuste ning ärimudelite muutus.

EDA 2023 visiooni kohaselt saab disainist aastaks 2023 loomulik osa Eesti majandusest ja kultuurist, olles seejuures globaalselt konkurentsivõimeline, rahvusvaheliselt tuntud ja tunnustatud ning ekspordivõimeline. “Eesti ettevõtteid iseloomustab võimekus kasutada disaini tulemuslikult terve väärtusahela ulatuses. Eesti ettevõtted ja avalik sektor kasutavad disaini strateegiliselt, et lahendada ühiskondlikke probleeme, arendada oma tooteid ja teenuseid ning tuua maailma turgudele uuenduslikke tooteid ja teenuseid.” Koostöös disainihariduse ümarlaua liikmetega kavandatakse disainiõppe kaasajastamist kõigil haridustasemetel, et viia

see kooskõlla ühiskonna tulevaste arenguvajadustega, unustamata disainerite traditsioonilisi baasoskusi ja -teadmisi.

TK tajub vastutust valdkonna tööjõuvajaduse katmise ning disaini ja visuaalse keskkonnaga arvestavate hoiakute kujundamise eest ühiskonnas. Kujundaja eriala on kahekümne aasta jooksul läbinud suuri muutusi. Käsitööl põhinevad töövõtted ja vahendid on paljuski asendunud digitaalsetega. TK õpetajad on muutuste taustal välja kujundanud oma metoodikaid, mida jagatakse rahvusvaheliselt. TK arendusprotsessidesse kaasatakse tööandjaid ja sotsiaalseid partnereid ning rahvusvaheliste tegevuste kaudu rahvusvahelisi eksperte. Kõikide osapoolte panus on sisendiks TK õppe arendamisele.

Strateegilised eesmärgid ja elluviimise meetmed

1. Pädevad, motiveeritud ning rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised õppijad, töötajad ja vilistlased.

OSKA uuringu ja Eesti disaini arengukava põhjal laieneb disainivaldkonna tööturg Eesti piiridest väljapoole. Õppijate ja töötajate keeleliste, kultuuriliste jt rahvusvaheliste oskuste ning erialaõppe arendamiseks panustatakse järjepidevalt läbi õpirände (sh rahvusvahelised koolitajad TKs) ja rahvusvaheliste arendusprojektide. TK õpe on kooskõlas rahvusvahelise tööturu trendidega.

Meetmed

TKs toimub koostöös rahvusvaheliste partneritega aktiivne vastastikune õpiränne, sh virtuaalsed ja kombineeritud tegevused, ning osalemine rahvusvahelistes koostööprojektides, sh virtuaalkoostöös, eesmärgiga arendada õppijate ja töötajate oskusi multikultuurses keskkonnas töötamiseks, kasvatada õppijate ja õpetajate valmisolekut avatud ja turvaliseks erialaseks suhtluseks, koos õppimiseks, loomiseks, tegutsemiseks ja kogemuste jagamiseks. Ühtse lähenemisviisi tagamiseks juhendatakse õpirände korraldamisel EQVAVETi raamistikust ning kvalifikatsioonide tunnustamiseks rakendatakse Euroopa kutsehariduse arvestuspunktide süsteemi ECVET. (Lisa 1 Tabel, indikaatorid 1–7).

2. TK on disaini- ja kunstivaldkonna kutsehariduse ekspert, jagades kogemusi Eestist ja Eestisse.

TK osaleb aktiivselt rahvusvahelises võrgustikukoostöös, olles Euroopa kunsti- ja disainikutsekoolide võrgustiku pikaajaline liige, tegevuste aktiivne algataja ja elluviija. Läbi liikmete jälgib võrgustik rahvusvahelisi ühiskondlikke ja valdkondlikke trende ning reageerib neile kiiresti, võttes ühiselt kasutusele vajalikke meetmeid. Võrgustiku partnerorganisatsioonide kunsti- ja disainiõpe on kooskõlas rahvusvahelise tööturu vajadustega. TK tegutseb rahvusvaheliselt Eesti kui haridusriigi esindajana ja *Education Nation* brändi levitajana. TK on Eesti haridusedu jagaja läbi kogemuste, rakendatavate metoodikate ja rahvusvaheliste ühistevõtte, olles valmis kogemuste jagamiseks ka väljaspool Euroopat.

Meetmed

2.1 TK jätkab rahvusvahelise kunsti- ja disainikutsekoolide võrgustiku tegevustes osalemist, partnerluse hoidmist ja loomist ning kogemuste jagamist võrgustiku liikmetega. (Lisa 1 Tabel, indikaatorid 8–10)

2.2 TK pakub rahvusvaheliselt kunsti- ja disaini kontakt- ja virtuaalkursusi. (Lisa 1 Tabel, indikaator 11).

2.3 TK esindajad osalevad ekspertidena rahvusvahelistel kutsemeistrivõistlustel Eestis, Euroopas ja maailmas, panustades WorldSkillsi võrgustiku töösse. (Lisa 1 Tabel, indikaator 12)

3. TK on valmis üleilmseks rahvusvaheliseks tegevuseks

Disainivaldkond laieneb üle Euroopa, on globaalne (EDA2023). Kui TK senine rahvusvaheline koostöö on piirnenud Euroopaga, siis eesmärk on laiendada seda väljapoole Euroopat. TK on juba alustanud vastastikuste huvide kaardistamise ja kontaktide loomisega.

Meetmed

3.1 TK panustab üleilmse kunsti- ja disainikoolide võrgustiku loomisse ja olemasolevate võrgustikega liitumisse. (Lisa 1 Tabel, indikaator 13).

3.2 TK käivitab üleilmse õpirände, kui võimalused selleks avanevad. (Lisa 1 Tabel, indikaatorid 14–16).

4. TK panustab piirkondlikku arengusse, sidudes oma rahvusvahelise tegevuse Tartu 2024 projektiga

Tartu koos Lõuna-Eestiga on 2024. aasta Euroopa kultuuripealinn, mille edukas elluviimine toetab Tartu linna ning Lõuna-Eesti omavalitsuste arengu- ja kultuuristrateegiates nimetatud suurte väljakutsete lahendamist. TK panustab kultuuripealinna projekti loomevaldkonna haridusasutusena.

Meetmed

2023 ja 2024 on TK rahvusvaheline tegevus seotud Tartu 2024 teemadega ja eesmärkide saavutamiseга. (Lisa 1 Tabel, indikaatorid 17–18).

Strateegia elluviimine

Strateegia kavandamisel on läbi TK nõukogu kaasatud kõik seotud huvipooled.

Ressursid

TK kasutab õppetöö läbiviimiseks riigieelarvelisi vahendeid, omatulu ja sihtfinantseeringuid. TK panustab lisavahendite hankimisse läbi erinevate projektide, et saavutada strateegia eesmärkide täitmist.

TKI on kompetentsid ja inimesed, kelle tööülesanded on seotud strateegia elluviimisega:

1,0 Rahvusvahelise koostöö koordinaator

0,5 Arendusprojektide juht

0,5 Täienduskoolituse projektijuht (sh rahvusvahelised virtuaalkursused)

1,0 Tugiteenused: finantsid, dokumendihaldus, kvaliteedijuhtimine

0,5 Teavituskoodinaator

Lisaks on rahvusvaheliste projektide sisulise elluviimisega seotud TK õpetajad, juhtkond ja kogu koolipere.

Seire

Strateegia elluviimine toimub iga-aastase tegevuskava ja eelarve alusel. Strateegia eesmärkide täitmist hinnatakse kord aastas kooli nõukogus, muu kord kahe aasta jooksul korraldatava osalejate seireküsitluse tulemuste põhjal. Vajadusel viiakse tegevustesse muudatusi ja parandusi.

Teavitus

Esmased teavituskanalid:

- TK õpilaste nädalakiri
- TK töötajate nädalakiri
- TK koduleht
- TK sotsiaalmeediakanalid
- Iga-aastased koolisisesed õpirände tagasisideüritused.

Lisateavituskanalid:

- TK lõpuportfooliote esitlused
- Avalik meedia
- Koostööpartnerite e-postilistid
- Võrgustikuüritused

Lisa 1 Tabel
Indikaatorid ja sihttasemed

Indikaatorid	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1. Pädevad, motiveeritud ning rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised õppijad, töötajad ja vilistlased.							
TKs toimub koostöös rahvusvaheliste partneritega aktiivne vastastikune õpiränne, sh virtuaalsed ja kombineeritud tegevused, ning osalemine rahvusvahelistes koostööprojektides, sh virtuaalkoostöös, eesmärgiga arendada õppijate ja töötajate oskusi multikultuurses keskkonnas töötamiseks, kasvatada õppijate ja õpetajate valmisolekut avatud ja turvaliseks erialaseks suhtluseks, koos õppimiseks, loomiseks, tegutsemiseks ja kogemuste jagamiseks.							
1. Õpirändes osalevate TK õppijate arv, sh virtuaalsed tegevused	10	12	20	20	20	20	20
2. Õpirändes osalevate TK töötajate arv, sh virtuaalsed tegevused	9	10	18	10*	19	19	19
3. Õpirändes osalevate, TKs õpetavate väliskoolitajate arv, sh virtuaalsed tegevused	1	2	2	4*	2	2	2
4. Vastuvõetavate välispraktikantide arv, sh virtuaalsed õpiränded**	7	8	10	16*	10	10	10
5. Vastuvõetavate kutseharidusspetsialistide arv**	4	6	6	8*	6	6	6
6. Õpirändes osalenute protsent, kelle tegevusel on 2 aasta jooksul pärast osalemist rahvusvaheline mõõde***	–	35%	40%	45%	50%	50%	50%
7. Osalemine strateegilistes koostööprojektides juhtpartnerina või partnerina	1	1	1	1	1	1	1
2. TK on disaini- ja kunstivaldkonna kutsehariduse ekspert, jagades kogemusi Eestist ja Eestisse.							
2.1 TK jätkab rahvusvahelise kunsti- ja disainikutsekoolide võrgustiku tegevustes osalemist, partnerluse hoidmist ja loomist ning kogemuste jagamist võrgustiku liikmetega.							
8. Osalemine võrgustikuüritustel	1	1	1	1	1	1	1

9. Võrgustikuürituste korraldamine	0	0	0	1	0	0	0
10. Uute partnerlussuhete loomine	1	1	1	1	1	1	1
2.2 TK pakub rahvusvaheliselt kunsti- ja disaini kontakt- ja virtuaalkursusi							
11. TK pakutavad rahvusvahelised koolituskursused, sh virtuaalsed	1	1	1	1	1	1	1
2.3 TK esindajad osalevad ekspertidena rahvusvahelistel kutsemeistrivõistlustel Eestis, Euroopas ja maailmas, panustades WorldSkills võrgustiku töösse.							
12. Eksperti osalemine rahvusvahelistel kutsemeistrivõistlustel	1	1	1	1	1	1	1
3. TK on valmis üleilmseks rahvusvaheliseks tegevuseks.							
3.1 TK panustab üleilmse kunsti- ja disainikoolide võrgustiku loomisse ja olemasolevate võrgustikega liitumisse.							
13. Uus üleilmne partnerlus	0	1	0	1	0	1	2
3.2 TK käivitab üleilmse õpirände, kui võimalused avanevad.							
14. Üleilmne töötajate õpirände****	0	2	2	0*	2	2	2
15. Üleilmne õppijate õpirände****	0	0	2	2	2	2	2
16. Üleilmne sissetulev õppijate ja töötajate õpirände****	0	0	2	2	2	2	2
4. TK panustab piirkondlikku arengusse, sidudes oma rahvusvahelise tegevuse Tartu 2024 projektiga							
2023 ja 2024 on TK rahvusvaheline tegevus seotud Tartu 2024 teemadega ja eesmärkide saavutamiseks.							
17. TK käivitatud rahvusvaheline kultuuriprojekt	0	0	1	1	0	0	0
18. Projektijuht			0,2	0,2			

* Seoses Tartu 2024 projektiga on väljuva õpirände sihttase väiksem ja sissetuleva õpirände sihttase suurem

- ** TKI on korralduslik ja õppekorralduslik valmisolek
- *** Uus mõõdik ja uus lähenemine rahvusvahelistumise eesmärkide hindamisel
- **** Üleilmsete tegevuste käivitumisel